
Kyrkomötet

Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2018:4

Svenska språkets ställning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2018:14, där motionärerna föreslår att det ska utredas hur svenska språkets ställning i Svenska kyrkan ska kunna stärkas och tydliggöras. Utskottet anser att det svenska språket redan har en stark ställning inom Svenska kyrkan och föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns ett särskilt yttrande.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:14.

Motionens förslag

Motion 2018:14 av Leif Nordenstorm och Margaretha Herthelius, Svenska språkets ställning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur det svenska språkets ställning i Svenska kyrkan ska kunna stärkas och tydliggöras.

Bakgrund

Den svenska språklagen

Språklagen (2009:600) syftar till att värna det svenska språket och den språkliga mångfalden i Sverige samt den enskildes tillgång till språk. Språklagens 4 § anger att svenska är huvudspråket i Sverige, det vill säga det svenska samhällets gemensamma språk. Det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. Med allmänna avses myndigheter och offentliga beslutsfattande organ såsom riksdag och kommunfullmäktige. Språklagen anger vidare att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken respektive det svenska teckenspråket (8–9 §§). I 36 kap. 7 § kyrkoordningen finns bestämmelser om rätten att få använda samiska, finska och meänkieli i vissa sammanhang enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Engelska i det svenska språket

Enligt språkrådet, institutet för språk och fornminnen har vi fått ett ökat inflytande av engelska. Allt fler engelska ord och uttryck lånas in i det svenska språket men får försvenskad stavning och böjning. Inom svensk högskola och forskning skrivs till exempel i dag de flesta avhandlingar och vetenskapliga artiklar på engelska. Engelska är också koncernspråk på många storföretag, och engelska förekommer ofta i reklam

och medietexter. Engelska och svenska kommer därför alltmer att användas parallellt i det svenska samhället. Svenskan används dock fortfarande på de allra flesta områden och i stort står svenskan mycket stark om man jämför med andra språk i världen.

Utbildningsföretaget EF, Education First, tar årligen fram statistik på länders engelskkunskaper och i denna undersökning hamnar Sverige på en andra plats gällande kunskap och färdighet i det engelska språket. Många svenskar är bra på engelska och ser det som sitt andra språk.

Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Den fjortonde avdelningen i kyrkoordningen innehåller ett ekumenikkapitel. Av inledningen till denna avdelning framgår det att Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Många av Svenska kyrkans stift och församlingar har vänförsamlingar/ stift runt om i världen där utbyte sker av traditioner, böner, sånger med mera. Många församlingar anordnar pilgrimsresor och konfirmationsresor till exempelvis, Assisi, Iona och Taizé. Inom Iona och Taizé finns en rik sångskatt som kommit att användas också i Svenska kyrkans sammanhang. En del av dessa finns översatta till svenska, andra inte. Det finns likaså en engelskspråkig sång- och musikskatt som används i samhället i stort och likaså i Svenska kyrkan som många knyter an till, inte minst konfirmander och unga.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2018:14.

Utskottet delar motionärens mening om det svenska språkets betydelse i Svenska kyrkan. Utskottet anser dock att i Svenska kyrkan har svenska språket redan en stark ställning. Influenser från den världsvida kyrkan i exempelvis gudstjänstsammanhang är många gånger berikande och hotar inte svenska språkets ställning. I Svenska kyrkan finns också en musikskatt från andra länder med sånger på andra språk.

Vidare anser utskottet att det svenska språket har behandlats med stort ansvar och med stor expertis gällande kyrkohandboksarbete och bibelöversättningar. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2018:14.

Uppsala den 4 oktober 2018

På Samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Lundgren, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Cecilia Clausen, Birgitta Lindén, Olle Rydell, Ellen Leijen, Sofia Rosenquist, Anders Brunnstedt, Boel Johansson, Birgit Kullingsjö, Mikael Eskilander, Anna-Karin Westerlund, Elisabet Stålhjem Liljendahl, Tomas Rosenlundh, Elisabeth Sandlund och Marja Hillerström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ann-Christine Rosengren, Gunilla Lundström, Daniel Larson, Lena Arman, Johannes Ekström, Ulla-Britt Holmér, Lars-Ivar Ericson, Ann-Kristin Jonäng, Marcus Lagerroos, Katarina Ramnerö Ödestad, Kjell O Lejon, Bertil Olsson, Bengt Olsson och Catrin Björkman.

Biskoparna Åke Bonnier och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskilt yttrande

SK 2018:4

Jag vill uttrycka ett särskilt yttrande med anledning av motion 2018:14.

Sverigedemokraterna tycker att motionens andemening rörande att stärka det svenska språket inom Svenska kyrkan är bra i grunden. Vi kommer ta med oss de positiva delarna till framtida bedömningar rörande svenska språkets ställning.

Mikael Eskilandersson